Kraków, Poniedziałek 19 Września 1892. Rocznik IV

Przedpłata wynosi:
w Krakowie:
miesięcznie 1 złr. 35 cnt., kwartalnie 4 złr., półrocznie 8 złr., rocznie 16 złr.
Za odnoszenie do domu dolicza się 15 cnt. miesięcznie.
Na prowincji i w całej monarchji Austro-Węg.:
miesięcznie 1 złr. 70 cnt., kwartalnie 5 złr. półrocznie 10 złr., rocznie 20 złr.
Numer pojedyńczy 6 cnt. na prowincji 10 cnt.

KURJER POLSKI

wychodzi codziennie o godzinie 8 rano.

Cena ogłoszeń:
Za wiersz petitowy, lub jego miejsce, za pierwszy raz 10 cnt., za następne po 5 cnt. Drobne ogłoszenia zwykłym drukiem po 2 cnt. od wyrazu, tłustym drukiem po 5 cnt. od wyrazu. Minimum ceny drobnych ogłoszeń 25 cnt. „Nadesłane“ 20 cnt. od wiersza.
Adres dla telegramów:
„KURJER POLSKI“ — KRAKÓW.
Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Redakcja i Administracja: ulica Florjańska Nr. 28.

Kronika krakowska.

Kalendarzyk zabaw i zebrań publicznych.

Poniedziałek 19 września.

O godzinie 6 po południu koncert muzyki wojskowej na plantacjach.

Wtorek 20 września.

O godzinie 7-mej wieczorem przedstawienie w miejscowym teatrze: „Szczęście małżeńskie“ komedja Valabreqna (występ p. Lubicza).

O godzinie w pół do 9 wieczorem koncert „Harmonii“ na plantacjach.

Środa 21 września.

O godzinie 4 po południu koncert muzyki wojskowej w parku Krakowskim.

O godzinie 4 po południu koncert muzyki wojskowej w ogrodzie Strzeleckim.

Czwartek 22 września.

O godzinie 5 po południu posiedzenie Rady miasta.

O godzinie 6 po południu koncert muzyki wojskowej na plantacjach.

O godzinie 7-mej wieczorem przedstawienie w miejscowym teatrze: „Klub kawalerów“ Bałuckiego. (Występ panny Nawrockiej i pana Lubicza).

Piątek 23 września.

O godzinie 5 wieczorem posiedzenie komisji sanitarnej.

O godzinie w pół do 8 wieczorem wieczorek deklamacyjny pana Konopki w sali Rady miejskiej.

Wspierajmy przemysł ojczysty! Ratujmy kraj od ekonomicznego upadku! Kto popiera ziomków pracę, pomnaża własny majątek.

Muzyka kościelna. Wczoraj, dnia 18. w kościele N. P. Marji podczas sumy, którą odprawił ks. Wojciechowski, chór tegoż kościoła pod kierunkiem p. St. Ochmańskiego, w dobrej obsadzie, wykonał mszę Schweitzera E dur a capela, na Graduale „O Deus ergo“ Kothego, na Offertorium „O Domine Jesu“ z „Musica sacra“.

Chór św. Wojciecha, w kościele św. Anny, śpiewał „Kyrie“ i „Gloria“ z mszy Mitterera D-dur, „Credo“, „Sanctus“, „Benedictus“ i „Agnus“ z mszy I Singenbergera G-dur z towarzyszeniem organów. Na Offertorium „Domine libera“ psalm Albingera.

† **Zmarli.** Karol Jastrzębiec Makomaski były dyrektor szkół ludowych, przeżywszy lat 92, zmarł w Krakowie dnia 16 b. m.

Drugi wieczór deklamacyjny p. Konopki. Zachęcony powodzeniem p. Konopka, urządza w piątek dnia 23 b. m., drugi wieczorek deklamacyjny z nowym programem. Udział tym razem weźmie w wieczorze i chór „Sokoła“, który odśpiewa pod dyrekcją p. M. Swierzyńskiego, kilka utworów. P. Konopka popisywać się będzie w sali Rady miejskiej. Początek wieczorku o godzinie w pół do 8 wieczorem.

Cholera. Wobec stwierdzonych przez tutejszych lekarzy kilku wypadków cholerycznych na oddziale zakaźnym szpitala św. Łazarza, zjechała wczoraj do Krakowa komisja złożona z pp. dra Antoniego Weichselbauma, prof. bakterjologji na uniwersytecie wiedeńskim, dra Merunowicza, protomedyka, dra Lachowicza, inspektora sanitarnego i dra Krokiewicza, referenta sanitarnego przy c. k. Namiestnictwie we Lwowie, komisja ta zbadawszy wyniki dochodzeń bakterjologicznych stwierdziła cholerę azjatycką. Wskutek tego otworzono w dniu wczorajszym szpital dla cholerycznych przy szpitalu Braci miłosierdzia na sto łóżek. Do tego nowo otwartego szpitala cholerycznego do późnej nocy nie zgłosił się żaden chory. Natomiast do szpitala cholerycznego na Podgórzu zgłosiło się dwoje osób, z tych kobieta izraelitka umarła wśród objawów podejrzanych, drugi zaś młody wyrostek niemal natychmiast wydalony został, gdyż stwierdzono u niego jedynie... pijaństwo. Do szpitala św. Łazarza od soboty nie przybył żaden choleryczny, a od wczoraj szpital ten wcale nie przyjmuje cholerycznych. Z siedmiu cholerycznych pomieszczonych na oddziale zakaźnym tegoż szpitala jeden tylko znajduje się w niebezpieczeństwie, trzej pozostali będą prawdopodobnie utrzymani przy życiu. Gorliwości lekarzy szpitalnych można tylko najpełniejsze wyrazić uznanie. W szczególności zasłużył się p. dr. Blatteis (syn), który z narażeniem własnego życia wyprowadzał kultury choleryczne. Dyrektor szpitala dr. Harajewicz zarządził, aby pomieszczonych na oddziale zakaźnym cholerycznych nie przenoszono do szpitala cholerycznego, gdyż połączone to jest z trudnościami i nie odniosłoby praktycznego celu. Natomiast polecił dr. Harajewicz, aby ewentualnie nowo zgłaszających się cholerycznych nie przyjmowano, odsyłając ich do szpitala cholerycznego.

Odbieramy następujące uwagi z poważnego źródła:

Za energiczną i gorliwą działalność komisji antycholerycznej należy się jej wszechstronne uznanie, pocieszającą jest również powolność mieszkańców naszego miasta dla wszystkich rozporządzeń tejże komisji.

Ale skoro i ministerjum i władze miejscowe tak gorliwie działają przeciw grożącej epidemji, to jeszcze zostaje wiele do zrobienia. Trafną myśl i postanowienie co do desynfekcji starzyzny jako bardzo ważną pochwalić trzeba. Ale mamy jej wielki skład, a przecież nie myślimy o niej, aby ją codziennie desynfekcjonować. Skład ten jest w schronisku ubogich zarządzanem przez brata Alberta.

Przy ciepłych obecnie nocach, a po skwarnych dniach dziś już nocuje w owem schronisku 60 osób, które nigdy nie zmieniając bielizny i odzieży w ten sposób zagęszczając powietrze, noc przepędzają. Maluczko, a ujrzymy ich w ten sposób nocujących 180—200! Gdzież owa czystość odzieży, którą przepisy higjeniczne zalecają zawsze, a szczególniej w czasie grasującej epidemji?

Gdzież desynfekcja starzyzny, więcej bo prawie strzępów zawieszonych na gołem ciele?

Czyż z takiego miejsca nie mogą inne nie znane nam bakcyle powstać i nie przychodząc wcale z Hamburga, dać nam się najszkodliwiej uczuć? Jeśli tedy pojedyncze rodziny mają czuwać, przestrzegać, aby zabezpieczyć się od gościnności zarazków, to tu nad licznym zastępem nieszczęśliwych publiczną wypada rozpostrzeć opiekę. To też za szczęśliwą myśl uznać trzeba wniosek p. delegata Laskowskiego, aby budynek schroniska brata Alberta poprawić — chociaż dzięki temu wnioskowi komisja chyba przekona się naocznie, że nie poprawy tu budynku potrzeba, ale zupełnej organizacji jako schroniska, bo czyż podobna, aby 200 ludzi mogło mieścić się na noc na przestrzeni 180 metrów i bez żadnej wentylacji?

Jeszcze o cholerze. W ostatniej chwili dochodzą nas jeszcze następujące wiadomości o stanie cholery azjatyckiej w naszem mieście.

Wszyscy chorzy znajdujący się w szpitalu św. Łazarza mają się lepiej.

Wczoraj w mieście zaszły dwa wypadki zasłabnięcia na cholerę azjatycką.

Oprócz szpitala Braci Miłosierdzia komisja antycholeryczna (sanitarna) przeznaczyła dla chorych na cholerę także barak w ogrodzie angielskim.

Z kół lekarskich otrzymujamy następujące uwagi i spostrzeżenia dotyczące profilatyki i terapii cholery:

1) Należy dokładnie dezynfekcjonować ręce kwasem karbolowym, kreoliną itd.

2) Należy unikać wzruszeń i zbytecznego wytężenia;

4) Należy pić wodę przegotowaną;

5) Zamiast na wyzysk obliczonych „antycholeryków“ należy kupić kwasu solnego rozcieńczonego, i 8—10 kropli do wody dolewać;

6) Wrazie zasłabnięcia położyć się do łóżka i jaknajśpieszn ej zawezwać lekarza.

Magistrat zaś winienby wydać następujące rozporządzenia:

1. Aby w kawiarniach, restauracjach itp! wydawano tylko przegotowaną wodę;

2. Biednym dostarczać się winno środków antyseptycznych zadarmo;

3. Na moście podgórskim ustanowioną być winna ścisła kontrola sanitarna.

Z teatru. Nie zawiódł i wieczoru wczorajszego „Kościuszko pod Racławicami“ (dnia 18-go b. m.), teatr był pełny. Oklaskiwano szczerze i z zapałem wszystkie piękniejsze ustępy utworu Anczyca. Artyści wykonali swe role z powagą i przejęciem się. Sceny zbiorowe chwilami może cokolwiek w zbyt przyśpieszonym tempie trzymane (obraz III-ci), po dobały się ogólnie i wypadły dobrze.

We wtorek dnia 20 b. m. teatr wznawia Valabrequa „Szczęście małżeńskie“. Wesoła farsa cieszyła się swego czasu niemałem powodzeniem.

Z cyrku. Dwa przedstawienia w cyrku ściągnęły kolejno tłumy publiczności. Program choć zawsze jeden i ten sam, cieszył się uznaniem szerszej publiczności. Występy klownów tylko swoją trywialnością w wykonaniu sztuczek, przekraczały granicę nawet płaskiego dowcipu. Więcej smaku przydałoby się bardzo.

Porządki w szpitalu. Wczoraj byliśmy świadkami, jak przed bramą i w przedsionku tutejszego szpitala tłoczyło się około stu osób czekających na wpuszczenie ich do gmachu celem odwiedzenia krewnych i znajomych. Na zapytanie otrzymaliśmy odpowiedź, że sceny te powtarzają się co niedziela i święto przed trzecią godziną po południu, gdyż odwiedzanie chorych dozwolonem jest tylko między 3-cią a 4-tą z południa.

Jeżeli w zwykłych czasach stan taki jest wstrętnym i wręcz szkodliwym, to dzisiaj, gdzie pokazały się już pierwsze przypadki cholery, staje się on bardzo niebezpiecznym.

Pomijamy już niedogodność dla tych, którzy czy z obowiązku lub koniecznej potrzeby z trudnością dostać się mogą do gmachu albo narażeni są na straszny zaduch wywiązujący się od tłoczących się ludzi i to z najniższych warstw społeczeństwa, a więc nie odznaczających się ochędóstwem; ale ważniejszem jest to, że ciż sami ludzie narażeni są na zakażenie od przybywających do szpitala chorych.

Na razie należałoby zapobiedz takiemu tłokowi przez przedłużenie czasu dozwolonego odwiedzanie chorych np. od 2—4 po południu, przezcoby mniej osób na raz tłoczyło się do szpitala, radykalnie zapobiedz można temu tylko przez zbudowanie nowego wygodnego i obszernego wejścia do szpitala tak wielkiego, jak krakowski.

Nie pojmujemy; jak można było nie dawniej, jak przed kilkunastu laty, wybudowawać wejście i przedsionek węższe i szczuplejsze, niż to bywa w niejednym prywatnym domu.

Wobec tego, że przez wybudowanie nowego pawilonu chirurgicznego powiększy się nasz szpital najdalej za rok o dalsze sto i kilkanaście łóżek, spodziewać się należy, że Wydział krajowy pomyśli o tym krzyczącym niedostatku i usunie go przez dobudowanie jakiegoś pawiloniku między pawilonem administracyjnym a kuchnią.

Tak, jak obecnie jest, stanowczo pozostać nie może i nie powinno!

Rozporządzenia policyjne. Dyrekcja policji wydała rozporządzenie do wszystkich właścicieli handli i wyszynków po zaplantowych, aby sklepy swe zamykali o godzinie 8 wieczorem; właściciele zaś w śródmieściu o godzinie 11 wieczorem. Rozporządzenie tyczy się dni 18, 19 i 20 b. m.

Dorożkarze zabronione mają przewożenie do szpitali chorych podejrzanych o cholerę.

Przewozić będą wozy „Czerwonego krzyża“.

Na własną szkodę. Przekonano się, że w niektórych domach żydowskich na Kaźmierzu gospodarze, zamiast proszkiem karbolowym, posypują rynsztoki tartą cegłą.

Pożar w Krowodrzy. Wczoraj dnia 18 rano o godz. wpół do 9 Amsterowa, utrzymująca wyszynk propinacyjny w Krowodrzy, weszła z lampą naftową do piwnicy, w której stało kilkanaście beczek z zapasem spirytusu i wódek. Przy wejściu Amsterowa potknęła się, skutkiem czego uderzyła lampą o stojący na beczce gąsiorek ze spirytusem. Rozlany spirytus zajął się od lampy i buchnął silnym płomieniem. Na krzyk poszkodowanej powstał ruch, a że ludzi mnogość było w bliskości, więc i ratunek był skory, gdyż dobrze wyćwiczona przez p. Stanisława Chwastka, wójta i naczelnika straż ochotnicza, niebawem znalazła się na miejscu wypadku z sikawką i silnym prądem wody ogień prawie w zarodku ugasiła. Na miejsce pożaru zjechał też jeden pluton straży krakowskiej na czele z p. Eminowiczem i p. Ilgiem, brandmistrzem. Przekonawszy się jednak, że niebezpieczeństwo minęło powrócono bezzwłocznie do koszar. Z ramienia policji obecnym był komisarz dr. Banach.

Przy tej sposobności podnieść należy użyteczność straży ochotniczej krowoderskiej. Złożoną jest ona z 16 czynnych członków. Przewodniczy straży p. Stanisław Chwastek, który z prawdziwym zapałem poświęca swój czas i często własny grosz na podniesienie krowoderskiej ochotniczej straży pożarnej.

Jednak dobre chęci i pomoc materjalna jednostki nie wystarczają na pokrycie kosztów i utrzymania na odpowiednim poziomie.

Dopomódz straży ochotniczej mogą mieszkańcy Krowodrzy, jak niemniej Towarzystwo ubezpieczeń ogniowych. Wszak rozwój straży leży w ich własnym interesie. Prawie wszystkie realności na Krowodrzy są zaasekurowane w tutejszem Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń.

Rocznice.

W roku 1671 wyprawia się Sobieski na Tatarów, a wyprawa ta należy do najpiękniejszych dzieł wojennych w Polsce. Złączywszy się z Dymitrem Wiśniowieckim, wyruszył Sobieski z małemi siłami na Tatarów białogrodzkich, będących pod wodzą Suin Kazego agi, a których na Polskę ściągnął Hrehory Doroszenko, brat hetmana kozackiego. Sobieski w ciągu 3 tygodni pozdobywał wszystkie grody na Rusi zajęte przez kozaków i Tatarów, a gdy Kozacy Hrehorego cofnęli się do Winnicy i mocno ufortyfikowanej Sciany, *Sobieski dnia 19 września 1671 r. zdobył Winnice*, poczem poddała się Ściana i reszta gródków przez kozaków zajętych.

Kalendarz. Dziś: św. Januarjusza m.; jutro. św. Eustachego m.

Ostatnia poczta.

Z Czerniowiec nic jeszcze nie słychać o dalszych posiedzeniach sejmu, chociaż referent w sprawie weryfikacji wyborów baron Mustatza jest już zdrów. W poniedziałek 19 b. m. nie będzie zatem z pewnością sejm obradował, na wtorek 20 b. m. przypada uroczyste święto niemieckie, najwcześniej więc zwołać mógłby posłów marszałek Lupul dopiero we środę, dnia 21 b. m. W ten sposób udałoby się Rumunom przewlec obrady, aż do chwili, kiedy uzyskają większość w sejmie, 21 b. m będzie już po wyborze w Storożyńcu, który da im jeszcze jedno krzesło, a więc przewagę liczbową. W Storożyńcu ubiegają się o mandat poselski dwaj Rumuni, właściciel dóbr Grigorcea i adjunkt sądowy Popescu. Grigorcea jest krańcowym szowinistą, wydawcą *Gazeta Bucowinei*; Popescu należy do frakcji umiarkowańszej, i jak się zdaje, zwycięży. Duże znaczenie mieć będzie zachowanie się rządu.

Konferencja czeska zbierze się przypuszczal nie we wtorek 20 b. m. Młodoczesi mają już gotowy projekt adresu. Staroczesi, frakcja Skardy i większa posiadłość czeska przybędą solidarnie, wybór delegatów już dokonany.

Z większej posiadłości wybrani członkowie komisji parlamentarnej Buquoy, ks. Alfred Windischgrätz, ks. Lobkowitz i ks. Karol Schwarzenberg.

Reichsanzeiger oświadcza urzędownie, iż wiadomość, jakoby cesarz w rozmowie z fabrykantem pianin Steinway'em, podróż do Chicago nazwać miał nie niemożliwą, jest błędną. I owszem, cesarz powiedział wówczas wprost przeciwnie, iż podróż pomieniona jest niemożliwą.

W Poitiers, dokąd obecnie pojechał, prezydent rzeczypospolitej francuskiej Carnot, o wiele bardziej „podróżujący“, niż sam Reisekaiser, witał go mer miasta tak entuzjastycznie, iż sam prezydent prosić musiał, aby oddzielano osobę od przedstawiciela kraju. Zastrzega się przeciw życzeniom „długiego panowania“. Jest tylko przelotnie naczelnikiem rządu i w każdej chwili może być odwołany przez naród. Wobec biskupa przychylnie wyraził się prezydent o polityce papieskiej, którą bez zastrzeżeń przyjmuje z uznaniem.

Z kolei zwiedzał Carnot fabryki broni w Châtellerault pod Poitiers. Podróż ta tem zwraca na się uwagę, iż prezydenta republiki witali oficerowie rosyjscy, zatrudnieni w Châtellerault nadzorem wyrobu 500 000 sztuk broni, jakże zamówiła Rosja. Mer Châtellerault wyraził radość, iż dłoń prezydenta spocznie w dłoniach rosyjskich w obrębie jego miasteczka.

Jacobsohn wyjechał nagle z Sofji, prawdopodobnie udając się do Rumunii.

Standard donosi z Simli, iż mer Afganistanu zgodził się na przyjęcie wysłańców rządu indyjskiego w październiku r. b. w Jellabadzie.

TELEGRAMY.

Dnia 19 września.

Zjazd kupców i przemysłowców polskich.

Lwów. Zjazd kupców i przemysłowców polskich dość liczny. Po odprawionem nabożeństwie w kościele katedralnym zebrali się uczestnicy w sali ratuszowej, gdzie ich powitał imieniem miasta prezydent Mochnacki, podnosząc doniosłe zadania Zjazdu. Prezesami Zjazdu obrano pp. Bursego aptekarza z Kossowa i Schmidta księgarza lwowskiego. Witano z zapałem posła Szczepanowskiego, który wypowiedział odczyt o reformie podatkowej. Popołudniu zwiedzono szczegółowo wystawę budowlaną.

Śmierć Jheringa.

Gietynga. Zmarł Rudolf Jhering. (Rudolf Jhering, jeden z największych romanistów niemieckich, zasłynął przez wydanie dzieł p. t. „Geist des römischen Rechts“ i „Zweck im Recht“. Oba dzieła nie zostały jeszcze ukończone, są to fragmenty całości obliczonej na niezwykle wielką skalę. Pisał Jheringi rzeczy lżejsze jak „Scherz und Ernst in der Jurisprudenz“. Szczególniejszego rozgłosu doczekała się znana broszurka o napiwku. *Przyp. Red.*).

Wiedeń. Biuletyny o stanie cholery azjatyckiej, jakie tu dzisiaj nadeszły, są pomyślniejsze, aniżeli w ciągu kilku dni ostatnich.

Wiedeń. W zakładzie zastawniczym znaleziono łańcuszki złote, zrabowane u Stollego

Przyjechali do Krakowa.

Dnia 18 września.

Grand Hotel. Wiktorja Horn, obyw. z Kolonii. — Dr. Zdzisław Lachowicz, inspektor sanitarny ze Lwowa. — Dr. Antoni Weichselbaum, prof. uniwersytetu z Wiednia.

Hotel Saski. Dr. Henryk Lubarski z Warszawy.

Hotel Drezdeński. Roza Baron, tancerka z Budapesztu.

Hotel pod „Różą“. Władysław Pisz, urzędnik z N. Sącza. — Gabrjela Orgelbrandt, żona księg. z Warszawy. — Marja Nobiżeniec, obyw. z Król. Pol. — Dr. Józef Dotka, adw. z Bochni. — Aleksander Dowojna Sylwestrowicz ze Żmudzi.

Hotel Krakowski. Konrad Szydłowski, dyrektor Tow. Galic. z Krosna. — Julian Krynicki, inżynier z Żegiestowa.

Hotel Polski. Teodozjusz Bogdaszewski, przemysłowiec z Buska w Król. Pol. — Jan Czerkiewicz, obyw. z Królestwa Pol. — Ludwika Smoleniec, emerytka z Kielc. — Franciszek Łapiński, lekarz z Król. Pol. — Bolesław Muśnicki, obyw. z Podola rosyjskiego. — Bogdan Barański, drd. med. ze Lwowa.

Hotel Narodowy. Apolonia Różycka, żona urzędn. z Granicy.

Hotel Europejski. Dr. Szymon Jaszczyński, z Warszawy. — Aniela Fiałkiewicz, żona adjunkta sądowego z Kent. — Antoni Kasprzycki, zarządca poczty z Jarosławia. — Antoni Schindler, fabrykant z Karlsdorf. — Alfred Recht, kup. z Wiednia. — Józef Poniakowski, urzędn. z Chrzanowa. — Adolf Lukas, lekarz ze Lwowa. — Bernard Leopold, zawiadowca górniczy z Libuszy. — Dr. Stanisław Bądzyński z Lipska.

NADESŁANE.

(Rubryka Nadesłane nie pochodzi od Redakcji, która też za nią odpowiedzialności nie przyjmuje).

Bracia BILEWSCY w Krakowie obok kościoła N. P. Marji, polecają w wielkim wyborze po niskich cenach kapelusze męskie filcowe, świeże jesienne fasony. 982 1 10

DROBNE OGŁOSZENIA.

Od wyrazu zwykłym drukiem po **2** cnt., tłustym drukiem po **5** cnt. — Minimum ceny ogłoszeń **25** cnt.

Lokale.

Sześć lub cztery pokoje na III piętrze, front na Mały Rynek, do wynajęcia. Wiadomość Mikołajska 4. Tamże **pokój z kuchnią i dwa pokoje z kuchnią** w oficynie do wynajęcia. 947 6 ?

2 garnce mleka Dostawiam do domów prosto od krowy i 2 litry śmietanki. Wiadomość w Administracyi Kurjera Polskiego pod l. 2008. 2008 1 3

Piwnica na wino jest do wynajęcia **w Podgórzu** ul. Józefińska Nr. 212. 2005 1 3

Nauczycielka polka albo bona poszukuje miejsca do początków języka polskiego, francuzkiego, niemieckiego, fortepianu i robót ręcznych poste restante R. N. O. 2004 1 3

Dom parterowy przy ul. Garbarskiej l. 14, z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość tamże.

Filozof z 3 roku poszukuje lekcji w miejscu. Wiadomość w Adm. „Kurjera Polskiego pod l. 2002. 1002 1 ?

Doniesienia rozmaite.

Agentów do zbierania Inseratów, poszukuje księgarnia L. Zwolińskiego i Spółki w Krakowie, ul. Grodzka l. 40. 2007 2 3

Potrzebna jest pożyczka 4000 złr. na pewne zabezpieczenie i na dobry procent. **Zgłoszenia poste restante Kraków C. W.**

Bez Błagi!
NAJWIĘKSZY WYBÓR!
fortepianów pianin i fisharmonij
W SKŁADZIE FORTEPIANÓW
JANA Mattus KORDECKIEGO
732 **w Krakowie,**
ulica św. Anny, (hotel Victorja)

Sprzedaż. Zamiana. Wynajem. Ceny bezkonkurencyjne. Przy odpowiedniej gwarancji daję każdemu na raty. Przy cenach sprzedaży na raty **dolicza się** odpowiedni procent, gdyż każdy rozsądny i **uczciwy** zrozumie tego legalną potrzebę. **BEZ BŁAGI!**

Teka Rozmaitości

wychodzić będzie od 1 go października w zeszytach miesięcznych, z których każdy stanowić będzie dla siebie co do swej treści, odrębną całość. Zeszyt I-szy zawierać będzie popularno apologetyczną rozprawkę: **O istnieniu Boga.**

Przedpłata roczna: **4** złr.
„ półroczna: **2** „
„ kwartalna: **1** „
Zeszyt pojedynczy: **40** ct.

ADRES:
Redakcja Teki Rozmaitości,
KRAKÓW, ulica Pijarska l. 5. 960 2 6

Pierwszy parowy
amerykański młyn do kości
w Klimkówce, pod Rymanowem,

sprzedaje tego roku około 150 wagonów różnych gatunków mąki kościanej za gotówkę 3% sconto, na kredyt od 3 ch do 6-ciu miesięcy bez procentu, od 6 ciu do 9-ciu miesięcy na 8%, a w razie koniecznej potrzeby i 12 miesięcy kredytuje.

Doświadczenia z nawozami sztucznymi robione na własnych polach na wielką skalę, można oglądać w różnych porach roku. Na donoszących o przybyciu konie będą oczekiwać na stacji **Rymanów.**

Dla pośredników w rozsprzedaży, dla Panów Naczelników gmin itp wszystkich zajmujących się ajencją tego towaru wśród włościan ofiaruje fabryka **5%** prowizji.

Za dobroć towaru fabryka ręczy.

Zarząd dóbr Klimkówka, p. Rymanów.

Pensjonat

dla potrzebujących leczenia się w klimacie górskim, odpowiednio na zimę urządzony **W ZAKOPANEM,** na Krupówkach, pod Kierownictwem **Dra CHWISTKA,** lekarza stacji klimatycznej. 944 4 4

Cedry, Palmy, Mirty.

Największa wysyłka Palm do Rosji, Niemiec i Polski.

Cedry Nr. 1 skrzynka 12 sztuk fl. **8·00**
„ „ 1 „ 6 „ fl. **4·00**
„ „ 2 „ 12 „ fl. **6·00**
„ „ 2 „ [illegible] „ fl. **3·00**

Wysyłka za pobraniem należytości [illegible] piękniejszych gatunkach. 871

Firma H. HÜBEL — Triest.

Kasjerka

będąca w stanie złożyć kaucję odpowiednią poszukuje posady. Bliższej wiadomości udziela **Karol Knoreck i Spółka.** Pierwszy handel dziczyzny, towarów korzennych, win i delikatesów. Ul. Florjańska l. 23. 974 2 6

---

599 **TYLKO PRAWDZIWE** (11 10)
granaty w oprawie
ametysty, mołdawity i t. d.
Wzory z wystawy w Pradze.
Ferdynand Hofmann,
Kraków, ul. Grodzka, 26.

PRAWDZIWY
PROSZEK KARBOLOWY
40 procentowy, do desinfekcji,
Dra Predari,

ma wyłącznie na składzie w Krakowie podpisany Dom handlowy i sprzedaje 1 kilo po 8 centów.

H. FRITSCH
w Krakowie, Mały Rynek.

Powyższy handel wysyła ten proszek do wszystkich stacyj pocztowych i kolejowych, w dowolnej ilości od 5 kilogramów wzwyż. 999 1 3

Egzystencja za 60 fl.

Za pomocą przyrządów do znaczenia wszelkich robót kobiecych, jako bielizny, haftów i wszelkich tym podobnych rzeczy, do których to przyrządów wchodzą monogramy, litery, oraz wszelkie utensylia do drukowania. Wszystkie wogóle w najnowszych deseniach, wraz z potrzebnemi pouczeniami całkowicie za **60** złr. mogą Panie przyjemną, odpowiednią i wcale intratną egzystencję osiągnąć. Wszelkie modele do drukowania i znaczenia wysyła także częściowo. Prospekta i cenniki franco i gratis.

A. V. Völkl,
c. i k. uprzyw. rytownik, WIEN, VII, Neubaugasse Nr. 36. 873 6 20

Paryż 1889 r. złoty medal.

250 złr. w złocie, jeżeli **„Crême-Grolich"** nie zniszczy wszystkich plam skórnych, jakoto: piegów, plam wątrobianych, opalenizny, węgrów, czerwoności nosa i t. d.

Płeć pozostaje do późnej starości młodzieńczo świeża. **Żądać trzeba wyraźnie: „Crême Grolich"** cena 60 cnt., gdyż okazuje się wiele naśladowań. Należne do tego mydło: **„Savon Grolich"**. koszt. 40 cnt.

Grolicha **„Hair Milkon"** najlepszy środek do farbowania włosów złr. 1 do 2. Generalny skład: **J. Grolich, Berlin.** Dostać można we wszystkich większych handlach.

Odznaczony wieloma listami uznania, w roku 1886 założony

PIERWSZY KRAJOWY MAGAZYN WSZELKICH PRZYBORÓW KOŚCIELNYCH
dla Obu obrządków
St. PRZYBYLSKIEGO w Krakowie,
Rynek, A-B 46,

poleca P. T. Duchowieństwu: **ornaty, kapy, sztandary, komże** etc., jak również **statuy, monstrancje, kielichy, lichtarze, świeczniki, lampy,** oraz wszelkie w zakres magazynu przyborów kościelnych wchodzące przedmioty **po cenach znacznie tańszych od wiedeńskich.** — Wszelkie szaty liturgiczne haftuje i wykończa się w moich pracowniach ze znajomością artystyczną i ściśle na oznaczony termin. 916 3 50

Wielki wybór chińskiego srebra z pierwszorzędnych fabryk, jak CHRISTOFLE i Spółka w Paryżu i innych.

WIELKI CYRK SIDOLI.

W nowo i elegancko wybudowanej arenie przy ulicy **Dietlowskiej.**

Dziś, w Poniedziałek, dnia 19 Września

Wielkie Przedstawienie

z doborowym programem.

HONOROWY WIECZÓR
Dyrektora CEZARA SIDOLEGO.

Gościnny występ słynnych atletów, trzech braci

OSMAN.

Początek punktualnie o godz. 7½ wieczór.— Otwarcie kasy o godzinie 4-ej popołudniu. 900 17 ?

Cena miejsc ogłoszona na afiszach.

RESTAURACJA
TURLIŃSKIEGO
w Krakowie, w hotelu „pod RÓŻĄ".

322 **Obiad za 1 złr.** 120 300

Poniedziałek dnia 19 go września.

ZUP. Barszcz czysty. Rosół. — Julienne.
PRZYST. Muszelka z mózgu. Pasztet z zająca. Szt. mięsa, sos kaparkowy.
PIECZ. Polędwica. Kotlet z jarzynką. Barania z fasolką. Mostek smażony.
LEGUM. Kluseczki z cebulką. Tort Sachera. Owoce.

F. CEMBRONOWICZ
644 **majster szewski**

w Krakowie, ul. św. Tomasza, l. 21, filia ul. Florjańska, l. 15, poleca obuwie własnego wyrobu damskie od **3** złr. **25** cnt. i wyżej, mężkie od **4.25** i wyżej. Dziecinne z najlepszego materjału. Reparacja tania obuwia i kaloszy.

Ogrodnik fachowy

znający się na wszystkich gałęziach ogrodnictwa, poszukuje posady. Łaskawe oferty przyjmuje Admin. „Kurjera Polskiego" pod literami **F H S.** 939 4 4

Przepisy budownicze i ogniowe,

dla obszarów dworskich i gmin wiejskich w Galicji wraz z orzeczeniami Trybunału administracyjnego przez **M. ORŁOWSKIEGO.**

Cena 40 cnt.

Tegoż autora:

Ustawa drogowa,

z wszystkiemi rozporządzeniami późniejszymi i orzeczeniami Trybunału administracyjnego. ***(Podręcznik dla nauki i praktyki).***

Cena 80 cnt.

Oba dzieła zostały przez krytykę jak najprzychylniej ocenione.

Wydania z r. 1891.

Do nabycia w biórze Wydziału powiatowego w Gorlicach, dokąd **zaległe należytości** za powyższe dzieła przesyłać należy. **Książki** te można nabyć także w księgarni Spółki wydawniczej polskiej w Krakowie.

SKŁAD FORTEPIANÓW B. GABRYELSKIEJ KRZYSZTOFORY KRAKÓW

a) Z dniem pierwszego Sierpnia roku 1891-szego sprzedaję wszystkie nowe fortepiany i pianina mojego składu 5% poniżej cen fabrycznych i zadowalniam się resztą otrzymywanego od fabrykantów rabatu. Że tak jest rzeczywiście, o tem można się łatwo przekonać przy pomocy jużto zniesienia się wprost z fabryką, które każdemu jaknajchętniej ułatwiam, jużto cenników i książek rachunkowych, które wszystkim z całą gotowością pokazuję. — **b)** Częścią reszty, która mi pozostaje od fabrycznego rabatu, opłacam wszystkie koszta przewozu danego narzędzia muzycznego od fabryki aż do miejsca przeznaczenia **c)** Na żądanie wysyłam fortepiany i pianina ze wskazanej mi fabryki wprost pod wskazanym mi adresem i sprzedaję je na tych samych warunkach, na których sprzedaję narzędzia muzyczne znajdujące się na moim składzie; każdy więc taki fortepian, który (n. p. w Wiedniu) kosztuje na miejscu we fabryce 400 złr., a z opakowaniem i dostawą (n. p. do Tarnowa) kosztowałby 430 złr. — sprzedaję za złr. 380 odstawiam aż do Tarnowa bezpłatnie. **d)** Za wszystkie nowe, nawet najtańsze narzędzia muzyczne mojego składu (a więc za fortepiany od złr. 300 i pianina od złr. 200) daję porękę 20-letnią. **e)** Każde narzędzie muzyczne kupione u mnie (albo w moim składzie, albo w jakiejkolwiek fabryce za moim pośrednictwem) przyjmuję napowrót w tej samej cenie, w jakiej je sprzedałam i wymieniam na inne, jeżeli kto tego zażąda w przeciągu trzech miesięcy od kupna. **f)** Sprzedając fortepiany i pianina na raty (chociażby po 10 złr. miesięcznie) nie żądam za nie ani centa więcej, jak sprzedając je za gotówkę. **g)** Narzędzia muzyczne używane wymieniam za dopłatą na nowe. **h)** W sprzedaży fortepianów i pianin wstawionych u mnie w komis pośredniczę zupełnie bezinteresownie.

NOWOŚĆ.
Opuściła prasę
W. ŁUSKINY
powieść z niedalekiej przyszłości
WIELKI ROK
KSIĘGA I.
Wypowiedzenie wojny.

Kolejno wychodzić będą KSIĘGI:

II. Wojna Rosji z Austro-Węgrami.
III. Wystąpienie Prus na linią bojową.
IV. Wystąpienie Francji.
V. Wystąpienie Narodu Polskiego.
VI. Państwo Polskie.
VII. Pokój świata.

Jest do nabycia w księgarniach WW. **Friedleina, Gebethnera, Krzyżanowskiego, Spółki wydawniczej i Zwolińskiego** 918 5 10

Cena 1 złr.
Główny skład u autora, ul Wolska 18

Taniej jak wszędzie.
Bardzo smaczny
CHLEB WIEJSKI
czysto żytni

tylko u następnych firm do nabycia:

K KNORECK i Spółka, Florjańska 23.
M. Karaś, Mały Rynek.
J. KOSZ, ulica Grodzka.
WŁ. KONOPNICKI, ulica Długa. 921 7 12

nigdzie więcej.

4000 złr.

na pierwszą hipotekę jest zaraz do ulokowania. Bliższej wiadomości udziela **Karol Knoreck i Spółka** Pierwszy handel dziczyzny, towarów korzennych, win i delikatesów ul. Florjańska 23 973 3 6

Zarząd
w Karwodrzy p. Tuchów,

ma do sprzedania żyta nowo sprowadzone:

Montańskie, Labrador, kolosalne, żyto śnieżne lub alandzkie, dające 12—15 ziarn po **8** złr. **100** kilogr., loco kolej. 953 3 3

Po 1 złr. 1 kilo

najlepsze mydła toaletowe, jak glicerynowe, fiołkowe, różane i inne specjalne najpiękniej wonie jące. — Za najlepszą jakość ręczymy. — Cenniki franco.

Zgłoszenia do **SKŁADU MYDŁA I PARFUMERYJ pod „FRANCUZKĄ" Wiedeń, XVIII.** 823 **B. Doeblingerstrasse Nr. 38** 16 20

Dr. Edmund Puchacki, Wszech nauk lekarskich ordynuje jak dawniej od godziny 2—4 po południu. Ul. Sławkowska l. 24, parter.

Kurs walut i papierów wartościowych.

Kraków, dnia 15 września.

	płacą zł. ct.	żądają zł. ct.
Waluty.		
Ruble rosyjskie papierowe za 100	119 50	121 50
Marki niemieckie za 100	58 50	59 —
20fr. frankówka	9 46	9 56
Dukaty cesarskie	5 55	5 65
Ruble srebrne	1 30	1 40
Papiery wartościowe.		
Listy zastawne za 100 złr. im. wart. oprócz kuponu bież.		
4½% listy zastaw. gal. banku hip.	98 10	98 90
5% „ „ „ „ „	100 80	101 50
5% „ „ „ „ „ z 10% prem.	107 60	108 30
4% listy zast. gal. tow. kred. ziems. nieokr.	96 25	97 —
4% „ „ „ „ „ 41 l.	94 75	95 50
4% „ „ „ „ „ 56 l.	94 —	95 —
4½% „ „ „ „ „	99 20	100 —
4½% listy zastawne gal. banku krajow.	98 10	98 90
6% listy zakładu kred. ziemsk. w likwid.	100 50	101 50
5% listy zast. tow. kred. ziemsk. Król. Polsk. Ser. V. za 100 rubli im. wart., oprócz kuponu bież. w rublach i kop.	101 75	102 75
Obligacje (za 100 złr. im. wart. prócz kuponu bież.)		
5% Galicyjskie obligacje indemnizacyjne	104 50	105 50
5% „ „ propinacyjne	94 —	95 —
5% Oblig. komun. gal. banku kraj. I. em.	100 —	101 —
5% „ „ „ „ „ II. „	100 50	101 50
4% Oblig. pożyczki krajowej gal.	91 30	92 —
4½% „ „ „ „	97 60	98 40
6% „ „ „ „	104 —	— —
4% Listy likwidacyjne Królestwa polskiego za 100 rubli imiennej wartości oprócz kuponu bieżącego w rublach i kop.	98 —	99 50
Akcje (za sztukę oprócz kuponu bieżącego).		
Akcye galicyjskiego banku hipotecznego	334 —	340 —
„ kolei Karola Ludwika	214 50	216 50
„ „ Lwowsko-Czerniowieckiej	242 50	244 50
Losy.		
Losy miasta Krakowa	23 —	24 —
„ „ Stanisławowa	29 50	— —
„ czerwonego krzyża austr.	17 25	18 —
„ „ „ węgierskie	11 50	12
„ „ „ włoskie	12 50	13 50
„ węg. budowy tumu (Bazylika)	6 50	7 10

Cennik lwowskiej Izby handlowej.

Lwów, dnia 14 września.

	płacą zł. ct.	żądają zł. ct.
Akcye galic. banku hipotecznego	336 —	340 —
5% listy banku hipotecznego	100 85	101 55
5% „ „ „ z 10% premją	107 60	108 30
4½% „ „ „	98 15	98 85
4½% listy galic. banku kraj.	98 50	99 20
4% listy gal. towarz. kredyt. ziemsk. 41 l.	96 30	97 —
4½% „ „ „ „	99 50	100 20
4% „ „ „ „ 56 l.	94 70	95 40
Gal. obligacje indemnizacyjne	104 50	105 20
Gal. obligacje propinacyjne	94 10	94 80
4½% obligacje pożyczki krajowej gal.	97 60	98 30

Kurs giełdy warszawskiej.

Warszawa, dnia 13 września.

	rub. k.	rub. k.
5% listy zast. tow. kred. ser. I	— —	102 80
5% „ „ „ „ II do V	— —	102 40
4% „ likwidacyjne Królestwa Polskiego	— —	99 15
5% „ zast. miasta Warszawy ser. I	— —	102 40
5% „ „ „ „ V	— —	101 50

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Wiedeń, dnia 14 września.

	zł. ct.	zł. ct.
Renty.		
4 2/10% renta papierowa	96 65	96 85
4 2/10% „ srebrna	96 35	96 55
4% „ złota austrjacka	115 60	115 80
5% „ papierowa austrjacka	100 40	100 60
4% „ złota węgierska	112 30	112 50
5% „ papierowa węgierska	100 55	100 75
Obligacje.		
5% obligacje indemnizacyjne galicyjskie	104 75	105 75
5% „ „ węgierskie	94 10	95 10
4½% obligacje pożyczki kraj. galic.	98 —	98 50
4% „ „ „ „	91 —	— —
Listy zastawne.		
3% Listy dłużne prem. austr. tow. kred. 1880	111 75	112 —
3% „ „ „ „ „ „ 1889	109 50	110 —
5% listy zast. gal. banku hip. z 10% prem.	107 50	108 —
4½% „ „ „ „ „	98 20	98 70
6% listy zakł. kred. ziem. w Krak. w likw.	101 10	102 10
4% listy zast. gal. tow. kred. ziemsk. 41 l.	94 —	95 —
4½% „ „ „ „ „	99 50	100 50
4% „ „ „ „ „ 56 l.	93 50	94 50
4½% listy zast. gal. banku krajowego	98 50	99 —
4½% „ „ austro-węg. banku	100 50	101 50
4% „ „ „ „	99 70	100 20
4% listy dłużne prem. węg. banku hip.	124 25	124 75

		płacą zł. ct.	żądają zł. ct.
Priorytety.			
4% priorytety kolei półn. Ferdynanda		99 —	99
4% „ „ Koszyce-Bogumin		94 25	95
4% „ „ Lwow.-Czern. opodat.		85 —	85 7
4% „ „ „ nieopod.		93 35	94
3% „ „ południowej		148 10	149 1
4% „ „ węgiersko-galicyjskiej		93 40	94 4
Akcje.			
Akcje anglo-austr. banku	120 złr.	152 25	152 7
„ wiedeńsk. banku związkow.	100 „	115 —	115 2
„ austr. zakładu kredyt. ziem	80 „	370 —	371 —
„ austr. zak. kr. dla hand. i przm.	160 „	313 —	313 5
„ węg. banku kredytowego	200 „	357 50	358 —
„ galic. banku hipotecznego	200 „	338 —	—
„ austr. banku dla krajów kor.	200 „	221 80	222 3
„ austro-węg. bank	600 „	994 —	998 —
„ Unionbanku	200 „	241 50	242 —
Akcje kolei Albrechta	[illegible] „	92 60	93 —
„ „ Alföldu	[illegible] „	200 25	200 7
„ „ północnej Ferdynanda	[illegible] „	[illegible]	2820 —
„ „ Karola Ludwika	[illegible] „	215 50	216 —
„ „ Koszyce Bogumin	[illegible] „	182 25	183 50
„ „ Lwowsko-Czerniowieck.	200 „	243 50	244 —
„ „ państwowej	200 „	296 50	297 —
„ „ południowej	200 „	97 25	97 75
„ „ węgiersko-galicyjskiej	[illegible] „	199 —	199 50
„ „ węg. półn.-wschodniej	200 „	197 —	197 30
Akcje górnicze Alpine Montan	100 „	66 50	66 90
„ tureckiego towarz. tytoniow.	200 fr.	181 50	182 —
Losy.			
Losy państwowe z r. 1854 po 250 zł.		140 25	141 25
„ „ 1860 „ 500 „		139 70	140 25
„ „ 1860 „ 100 „		151 —	152 —
„ „ 1864 „ 100 „		185 50	186 50
„ węg. prem. z r. 1870 „ 100 „		144 75	145 25
„ „ regul. Cisy		137 50	138 50
„ austr. regul. Dunaju		122 75	123 50
„ miasta Wiednia z r. 1874		161 25	162 25
„ serbskie 100 frankowe		38 —	38 50
„ tureckie		44 70	45 20
„ węg. budowy tumu (Bazylika)		6 80	7 20
„ kredytowe z r. 1858		189 75	190 75
„ miasta Krakowa		23 25	23 75
„ czerwonego krzyża austrjackie		17 50	17 90
„ „ „ węgierskie		11 70	12 20
„ Rudolfa		25 10	26 10
„ miasta Stanisławowa		30 —	32 —
Waluty.			
Dukaty cesarskie		5 69	5 71
20 frankówki		9 51	9 52
Funty szterlingi angielskie		11 95	12 —
Marki niemieckie		58 72	58 77
Ruble papierowe		120 75	121 —

Wszelkie papiery wartościowe, banknoty zagraniczne i monety kupuje i sprzedaje pod najkorzystniejszemi warunkami

Kantor wymiany filji c. k. uprz. Banku Hipotecznego

w Krakowie, Rynek l. 30. **Zlecenia z prowincji uskutecznia się odwrotną pocztą bez policzenia prowizji.**

Wydawca, naczelny i odpowiedzialny redaktor: Dr. Józef Orłowski.

Druk Wł. L. Anczyca i Spółki pod zarządem Jana Gadowskiego.